7/6195

T.C.
BAŞBAKANLIK
Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcılığı

SAYI : B.02.0.018/01140 26/03/2002

KONU : Soru Önergesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İLGİ : TBMM Başkanlığı'nın 11.03.2002 gün ve A.01.0.GNS.0.10.00.02.-7/6195-13782/32817 sayılı yazınız.

Aksaray Milletvekili Sadi SOMUNCUOĞLU'nun vermiş olduğu (7/6195-13782) yazılı soru önergesine verilen cevaplar ekte takdim edilmektedir.

Bilgi ve gereğini arz ederim.

Mesut YILMAZ
Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısı

Ekler :
Ek : 1 Soru önergesine verilen cevap (2 sayfa)

Dağıtım :
Gereği İçin : T.B.M.M. Başkanlığına
Bilgi İçin : Başbakanlığa

7/6195

1) Türkiye-AB ilişkileri hakkındaki yazılı soru önergesine verilen 20 Şubat 2002 tarihli cevapta da belirtildiği üzere, diğer aday ülkeler gibi Türkiye'nin de tam üyelik müzakerelerine başlaması için Kopenhag Siyasi Kriterlerini yerine getirmesi gerekmektedir. Demokrasi, insan hakları ve hukukun üstünlüğü gibi kavramları içeren Kopenhag Siyasi Kriterleri, bir ülkenin tam üyelik müzakerelerine başlayabilmesi için önkoşul niteliğindedir.

Ekonomik kriterler ile müktesebata uyumun bitirilmesi ise, müzakerelere başlamak için bir ön koşul niteliğinde değildir. Bunlar tam üyelik müzakereleri sırasında devam edebilecek, ancak tam üyelik kararının alınması için sonuçlandırılması beklenen hususlardır.

2) Türkiye – AB Mali İşbirliğinin Katılım Ortaklığı Belgesi ve Ulusal Programda yer alan öncelikleri temel alması ve bu bağlamda, yeni projelerin bu önceliklere uygun olması gerekmektedir. Mali işbirliği Türkiye'nin AB'ye tam üye olabilmesi için uyum göstermesi gereken konularda destek sağlamak üzere kullanılacaktır. Mali işbirliğinin doğrudan Kopenhag Kriterlerine bağlanması diye bir şart bulunmamaktadır.

AB içerisinde prosedürleri tamamlanarak 17 Aralık 2001 tarihinde AB Konseyi tarafından kabul edilen ve 1 Ocak 2002 tarihi itibariyle yürürlüğe giren yeni Tüzük, Türkiye'nin diğer adaylarla aynı yasal ve teknik zeminde değerlendirilmesi ve aynı prosedürlere tabi olmasını teminen, Türkiye'ye verilen hibeleri [Meda II (2000-2006) 890 milyon Euro, Katılım Öncesi Stratejisi (2001-2003)135 milyon Euro ve Gümrük Birliği'nin Güçlendirilmesi (2001-2003) 15 milyon Euro] tek bir Tüzük altında toplamış ve mali yardımın uygulama esaslarında diğer aday ülkelerle bir paralellik kurmuştur.

Yeni Tüzük ile sağlanan en önemli gelişme, Türkiye'nin mali işbirliği açısında adaylık statüsünü kabul eden bir metin olmasıdır.

Yeni Tüzük, Türkiye'ye diğer adayların faydalandığı PHARE, ISPA, SAPARD ve CARDS gibi programlar kapsamındaki projeler için açılacak ihalelere katılma imkanı da tanımıştır.

Geçiş döneminin kurallarını belirleyen ve 1 Ocak 1973 tarihinde yürürlüğe giren Katma Protokol'de işçilerin serbest dolaşımı kapsamlı olarak ele alınmıştır. Bu protokolde işçilerin serbest dolaşımına ilişkin en önemli madde 36 ncı maddedir. Bu Maddede, "Türkiye ile Topluluk üyesi devletler arasında işçilerin serbest dolaşımı Ortaklık Anlaşmasının (Ankara Anlaşması) 12 inci maddesinde yer alan ilkelere uygun şekilde Anlaşmanın yürürlüğe girmesinden sonra on ikinci yılın sonu ile yirmi ikinci yılın sonu arasında kademeli olarak gerçekleştirilecektir. Ortaklık konseyi bu konuda gerekli usulleri kararlaştıracaktır." denilmektedir. Ancak, konu ile ilgili gerekli usullerin Ortaklık Konseyi tarafından karara bağlanması hükmü getirilmiş olmasına rağmen 1976- 1986 tarihleri arasında Ortaklık Konseyi toplanamamıştır. 1986 yılında Topluluk, Ankara Anlaşmasından bu yana şartların önemli ölçüde değiştiğini belirterek bazı yeni tekliflerde bulunmuş ancak, bu teklifler tarafımızdan kabul görmemiştir.

Öte yandan, Avrupa Birliği Anlaşmasının 39 uncu maddesine (eski 48 inci madde) göre, işçilerin Topluluk dahilinde serbest dolaşımına, bir Aday ülkenin üyeliğe

kabulünün kesinleşmesi ve geçiş döneminin sona ermesi kaydıyla müsaade edilmektedir. Bu bağlamda aday ülkelere uygulanan geçiş süresi 7 yıldır. Tüm bu hususlar göz önüne alınarak katılım öncesi müzakerelerde konu detaylı bir şekilde ele alınacaktır.

Hükümetimiz Kıbrıs konusunu Avrupa Birliği üyeliğimiz için hiçbir zaman bir ön şart olarak görmemiş ve bu konuda çok kararlı bir politika izlemiş ve izlemeye devam etmektedir. Türkiye gerek Avrupa Birliği üyesi ülkeler, gerek Avrupa Birliği kurumları nezdinde her düzeyde yapılan görüşme ve girişimlerinde, GKRY'nin Avrupa Birliği üyeliğine kabul edildiği takdirde adanın bölünmüşlüğünün kalıcı hale geleceğini ve Türkiye'nin de buna sert tepki göstereceğini, ayrıca sadece Türkiye-AB ilişkileri, Türk-Yunan ilişkileri değil Doğu Akdeniz'in güvenlik ve istikrarının da tehlikeye gireceğini dile getirmektedir.

GKRY'nin Avrupa Birliğine üyelik başvurusu öncelikle yasal temelden yoksun ve 1960 Antlaşmalarıyla da çelişen bir başvurudur. Bu başvuru aynı zamanda Kıbrıs'la ilgili BM müzakere sürecinin ruhuna ters düşmekte ve Avrupa Birliğinin kendi demokratik ilke ve değerlerine de aykırı bir durum yansıtmaktadır. Zira bu başvuru Türk kesiminin onayı alınmaksızın yapılmıştır. Birlik Kıbrıs sorunu çözümlenmeden GKRY'nin başvurusunu kabul etmekle bir hata etmiştir.

Avrupa Birliğine, Kıbrıs sorunuyla Türkiye'nin Avrupa Birliğine tam üyelik süreci arasında bir bağlantı kurulmasının ve tüm adayı temsil eden anayasal bir hükümeti bile bulunmayan GKRY'nin adeta her hangi bir aday ülke gibi değerlendirilmesinin yanlış olduğu mesajı verilmekte ve Avrupa Birliğinin bu aşamada GKRY'ne ancak soruna bir çözüm sağlandıktan sonra üyeliğinin değerlendirilebileceği hususunu iletmesi gerektiği vurgulanmaktadır.

Avrupa Birliği tarafından hazırlanan terör örgütleri listelerine ülkemizde terör eylemlerinin içinde bulunmuş bazı örgüt ve oluşumların dahil edilmesi yönünde ısrarlı girişimler her düzeyde ve her biçimde sürdürülmektedir.

3) Azınlıklar konusunda Cumhuriyetimizin kuruluşundan bu yana sürdürülen politikada herhangi bir değişiklik sözkonusu değildir. Konuyla ilgili olarak, daha önceki Zat-ı Alilerinin soru önergesine verilen kapsamlı cevaba ilave edilecek bir unsur bulunmamaktadır.

4) Aralık 1999 Helsinki zirvesinde Türkiye'nin Avrupa Birliğine aday ülke olarak belirlenmesinden sonra 2000 yılı Aralık ayında Avrupa Birliği Komisyonu Türkiye'nin tam üyeliği için bir Katılım Ortaklığı Belgesi yayınlamış ve tam üyelik için bir katılım öncesi strateji izlenmesine karar vermiştir. Bu çerçevede 19 Mart 2001 tarihinde Hükümetimizce Avrupa Birliği Müktesebatının Üstlenilmesine İlişkin Ulusal Program kabul edilmiştir. Tam üyelik sürecinde ülkemizin tüm taahhütleri bu belgede yer almaktadır.